

Pääkaupunkiseudun ilmastostrategia 2030 tavoitteiden tarkistaminen

2012

Tavoitteet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi

Pääkaupunkiseudun ilmastostrategia 2030 hyväksyttiin pääkaupunkiseudun kaupungeissa vuonna 2008. Strategian hyväksymisen jälkeen ilmastonmuutoksen hillinnälle asetetut kansainväliset ja kansalliset tavoitteet ovat muuttuneet ja ilmastonmuutos etenee ennakoitua nopeammin. Pääkaupunkiseudun ilmastostrategia 2030:een kirjatut tavoitteet eivät ole enää riittäviä.

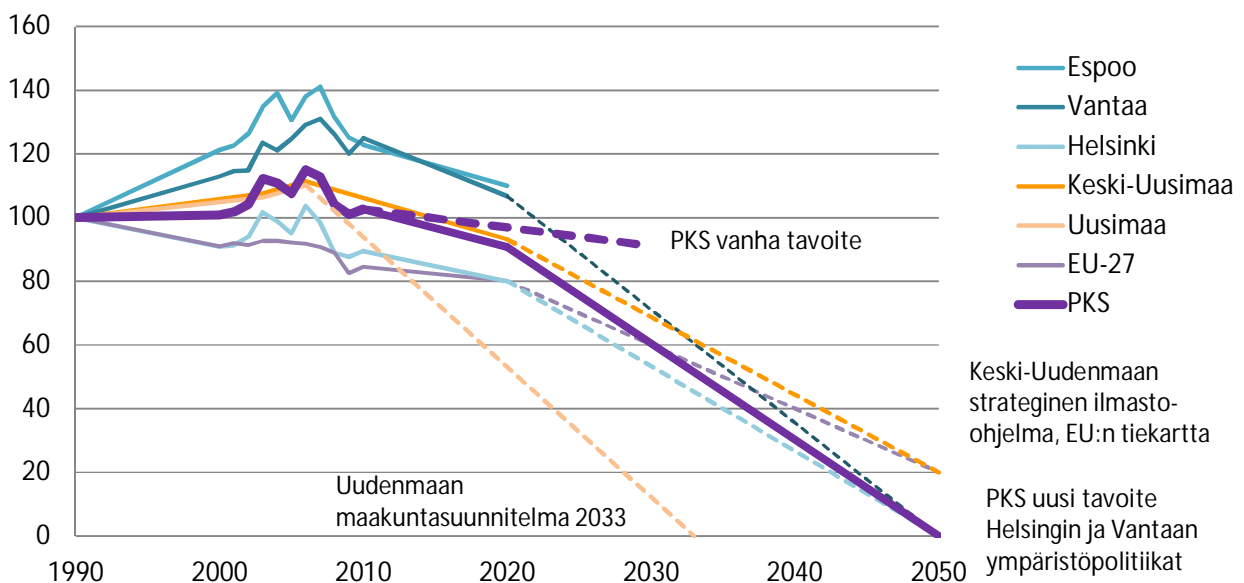
Pääkaupunkiseudun ilmastostrategia 2030:n tarkistamista tukevia sitoumuksia ja tavoitteita ovat linjaukset Helsingin ja Vantaan ympäristöpolitiikasta sekä kaupunkien Covenant of Mayors -sitoumukset, Uudenmaan maakuntasuunnitelma, Uudenmaan ELY-keskuksen strateginen kärkitavoite ”Kohti hiilineutraalia metropolia”, Keski-Uudenmaan strateginen ilmasto-ohjelma, Suomen ilmasto- ja energiapoliittinen tulevaisuusselonteko, Suomen hallitusohjelma 2011 sekä EU:n vähähiilisen talouden tiekartta. Näissä kaikissa on asetettu tiukempia päästötavoitteita, kuin Pääkaupunkiseudun ilmastostrategia 2030:ssa.

Tämä ilmastopäästöjen vähentämistavoitteen päivitys ajantasaistaa Pääkaupunkiseudun ilmastostrategia 2030:n. Sisällön osalta Helsingin seudun muutospolut täydentävät Pääkaupunkiseudun ilmastostrategia 2030:n toimintalinjoja. Ilmastostrategian tavoitteiden ja toimenpiteiden tarkistamisen tarvetta arvioidaan jatkossa valtuustokausittain toimintaympäristön muutosten sekä kuntien, kansallisten ja kansainvälisten ilmastositoumusten ja tavoitteiden mukaiseksi.

Pääkaupunkiseudun ilmastostrategia 2030:n tarkistetut tavoitteet ovat:

- **Pääkaupunkiseutu on hiilineutraali vuonna 2050.**
- **Kasvihuonekaasupäästöt vähenevät vuoteen 2020 mennessä 20 % vuoden 1990 tasosta**

Hiilineutraalius voidaan saavuttaa esimerkiksi -80 % päästövähennyksillä, hiilinielujen vahvistamisella ja lisätoimenpiteinä toteutettavilla päästökompensatiohankkeilla.

Kuva 1. Toteutuneet kasvihuonekaasupäästöt vuosina 2000–2010 lähtötasoon 1990 verrattuna, Pääkaupunkiseudun ilmastostrategian uudet tavoitteet ja muihin alueellisiin tavoitteisiin johtavat kehitysurat sekä ilmastostrategian aiempi asukaskohtainen tavoite kokonaispäästöiksi muutettuna. Kaaviossa hiilineutraalius kuvataan nollapäästöinä.

Polkuja Helsingin seudun kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen

Pääkaupunkiseudun ilmastostrategia 2030:ssa valittiin seitsemän toimintalinjaa ja näiden alle lukuisa määrä keinoja, joita toteuttamalla voidaan vähentää seudun kasvihuonekaasupäästöjä ja saavuttaa strategiassa asetettu tavoite. Nämä toimintalinjat ja keinot ovat kaupunkien päätösvallassa tai ohjaustoimin toteutettavissa.

Alla esitellään neljä muutospolku*, jotka täydentävät ja päivittävät ilmastostrategian toimintalinjoja. Muutospolut kattavat ilmastomuutoksen hillinnän kannalta keskeisimmät sektorit: rakennusten lämmityksen, sähkönkulutuksen, liikumisen sekä ruuan ja kulutuksen. Ne ohjaavat Helsingin seutua uusiutuvaan, elinvoimaiseen ja ilmaston kannalta kestävään tulevaisuuteen ja niillä on mahdollista aikaansaada merkittäviä päästövähenemisiä.

Muutospolut ovat:

- **Kestävät raidesolmut**
 - Konsepti 1: Asemanseudut eläviksi
- **Energiatehokas korjausrakentaminen**
 - Konsepti 2: Vuokra-asuntoyhtiöiden korjausrakentamiseen yhteistyöpooleja
 - Konsepti 3: Korjausrakentamiseen tehokkaita neuvontapalveluja
- **Uusiutuva ja hajautettu energiantuotanto**
 - Konsepti 4: Uusien rakennusten ja asuinalueiden energiasta tuotetaan 10 % uusiutuvilla "on-site"
 - Konsepti 5: Julkisten rakennusten energia näkyviin
- **Resurssitehokas ja yhteistoiminnallinen palvelutalous**
 - Konsepti 6: Kestävää kasvua resurssitehokkuutta parantamalla
 - Konsepti 7: Tilojen tilapäis- ja yhteiskäytöt seudun kehittämisen voimavaraksi
 - Konsepti 8: Lähiruokaa yhteisöllisesti

*Muutospolut valmisteltiin keväällä 2012 kahdessa työpajassa, joissa oli yhteensä runsaat viisikymmentä osallistujaa pääkaupunkiseudun kaupungeista, seutuorganisaatioista, ministeriöistä ja yrityksistä.

Tavoitteiden toteutumisen seuranta

Kasvihuonekaasupäästöjen laskenta

HSY laskee pääkaupunkiseudun kaupunkien suorat kasvihuonekaasupäästöt vuosittain. Laskenta tehdään kahdessa vaiheessa: keväällä tuotetaan edellisen vuoden päästöistä ennakkotieto ja syksyllä lopulliset tulokset. Laskentamenetelmänä käytetään Pääkaupunkiseudun ilmastostrategia 2030:n seurannan Hilma-menetelmää. Laskentamallien kehitystä seurataan ja tarvittaessa voidaan ottaa käyttöön valtakunnallinen menetelmä. Suorien päästöjen inventoinnin rinnalla kehitetään elinkaarilaskentaa ja epäsuorien päästöjen raportointia.

Avainindikaattorit

Ilmastoidikaattorit kuvaavat havainnollisesti kehityksen suuntaa sekä hillinnän toimenpiteiden tehokkuutta. Kaupunkien kanssa yhteistyössä valitut avainindikaattorit ovat seuraavat:

1. Pääkaupunkiseudun kasvihuonekaasupäästöt
2. Väestö- ja työpaikkatiheys
3. Raideliikenteen käyttäjäpotentiaali
4. Asukkaiden kulkutapajakauma
5. Kokonaisenergiankulutus asukasta kohden
6. Kaukolämmön polttoaineet
7. Sähkönkulutus asukasta kohden
8. Yhdyskuntajätteen määrän kehitys ja kotitalousjätteen hyödyntämisaste
9. Ympäristöperusteiset hankinnat

Näiden avainindikaattorien ohella tuotetaan yhteistyössä kaupunkien ja HSL:n kanssa joka toinen vuosi laaja ja yksityiskohtaisempi katsaus seudun ilmastoidikaattoreista.

Ajankohtaiskatsaus

HSY tuottaa puolivuositain katsauksen pääkaupunkiseudun ilmastotyön etenemisen parhaista esimerkeistä pääkaupunkiseudulla eri sektoreilla. Katsauksella tiedotetaan tehdyistä toimista ja kannustetaan eri osapuolia mukaan ilmastotyöhön.

Ilmastoseminaari ja Helsingin seudun ilmastopalkinto

HSY järjestää vuosittain Helsingin seudun ilmastoseminaarin, jossa esitellään seudullista ilmastotyötä ja parhaita esimerkkejä metropolialueilta sekä motivoidaan toimiin ilmastomuutoksen hillinnäksi ja sopeutumisen edistämiseksi. HSY palkitsee seudullisia toimijoita hyvästä ilmastotyöstä ja jakaa joka toinen vuosi Helsingin seudun ilmastopalkinnon (HEI) ja ilmastojuunioripalkinnon (HEIJ).